

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття

(Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2000, N 22, ст.171)

{ Із змінами, внесеними згідно із Законами
N 2213-III ([2213-14](#)) від 11.01.2001, ВВР, 2001, N 11, ст.47
N 2980-III ([2980-14](#)) від 17.01.2002, ВВР, 2002, N 17, ст.124
N 662-IV ([662-15](#)) від 03.04.2003, ВВР, 2003, N 27, ст.209
N 1678-IV ([1678-15](#)) від 09.04.2004, ВВР, 2004, N 32, ст.385
N 2505-IV ([2505-15](#)) від 25.03.2005, ВВР, 2005, N 17, N 18-19,
ст.267
N 2664-IV ([2664-15](#)) від 16.06.2005, ВВР, 2005, N 31, ст.420
N 3235-IV ([3235-15](#)) від 20.12.2005, ВВР, 2006, N 9, N 10-11,
ст.96
N 3428-IV ([3428-15](#)) від 09.02.2006, ВВР, 2006, N 26, ст.215
N 3456-IV ([3456-15](#)) від 22.02.2006, ВВР, 2006, N 27, ст.234
N 3483-IV ([3483-15](#)) від 23.02.2006, ВВР, 2006, N 32, ст.271
N 424-V ([424-16](#)) від 01.12.2006, ВВР, 2007, N 9, ст.67
N 996-V ([996-16](#)) від 27.04.2007, ВВР, 2007, N 33, ст.439
N 1014-V ([1014-16](#)) від 11.05.2007, ВВР, 2007, N 33, ст.442
N 107-VI ([107-17](#)) від 28.12.2007, ВВР, 2008, N 5-6, N 7-8, ст.78
- зміни діють по 31 грудня 2008 року }

{ Додатково див. Рішення Конституційного Суду
N 10-рп/2008 ([v010p710-08](#)) від 22.05.2008 }

{ Із змінами, внесеними згідно із Законами
N 309-VI ([309-17](#)) від 03.06.2008, ВВР, 2008, N 27-28, ст.253
N 799-VI ([799-17](#)) від 25.12.2008, ВВР, 2009, N 18, ст.247
N 884-VI ([884-17](#)) від 15.01.2009, ВВР, 2009, N 24, ст.298 }

{ Щодо визнання неконституційними окремих положень див.
Рішення Конституційного Суду
N 9-рп/2009 ([v009p710-09](#)) від 28.04.2009 }

{ Із змінами, внесеними згідно із Законами
N 1276-VI ([1276-17](#)) від 16.04.2009, ВВР, 2009, N 38, ст.535
N 1505-VI ([1505-17](#)) від 11.06.2009, ВВР, 2009, N 45, ст.690
N 2289-VI ([2289-17](#)) від 01.06.2010, ВВР, 2010, N 33, ст.471
N 2388-VI ([2388-17](#)) від 01.07.2010, ВВР, 2010, N 37, ст.496
N 2464-VI ([2464-17](#)) від 08.07.2010, ВВР, 2011, N 2-3, ст.11
N 3277-VI ([3277-17](#)) від 21.04.2011, ВВР, 2011, N 44, ст.465
N 3280-VI ([3280-17](#)) від 21.04.2011, ВВР, 2011, N 44, ст.466
N 4719-VI ([4719-17](#)) від 17.05.2012, ВВР, 2013, N 15, ст.97
N 5067-VI ([5067-17](#)) від 05.07.2012, ВВР, 2013, N 24, ст.243
N 5458-VI ([5458-17](#)) від 16.10.2012, ВВР, 2013, N 47, ст.659
N 5462-VI ([5462-17](#)) від 16.10.2012, ВВР, 2014, N 6-7, ст.80
N 406-VII ([406-18](#)) від 04.07.2013, ВВР, 2014, N 20-21, ст.712
N 870-VII ([870-18](#)) від 11.03.2014, ВВР, 2014, N 14, ст.258
N 1166-VII ([1166-18](#)) від 27.03.2014, ВВР, 2014, N 20-21, ст.745
N 1621-VII ([1621-18](#)) від 31.07.2014, ВВР, 2014, N 39, ст.2006 }

{ У тексті Закону слова "центральний орган виконавчої влади
у сфері праці та соціальної політики" та "спеціально
уповноважений центральний орган виконавчої влади у сфері
праці та соціальної політики" в усіх відмінках замінено
словами "центральний орган виконавчої влади, що забезпечує

формування державної політики у сферах трудових відносин, соціального захисту населення" у відповідному відмінку згідно із Законом N 5462-VI ([5462-17](#)) від 16.10.2012 }

{ Матеріальна допомога по безробіттю, призначена відповідно до цього Закону до введення в дію Закону N 2505-IV ([2505-15](#)) від 25.03.2005 виплачується до закінчення строку її виплати або до припинення її виплати відповідно до статті 31 цього Закону відповідно до п.22 розділу II "Прикінцеві положення" Закону N 2505-IV ([2505-15](#)) від 25.03.2005 }

Цей Закон, розроблений відповідно до Конституції України ([254к/96-ВР](#)) та Основ законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування ([16/98-ВР](#)), визначає правові, фінансові та організаційні засади загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття.

Розділ I

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Визначення термінів

У цьому Законі терміни вживаються в такому значенні:

1) загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття (далі - страхування на випадок безробіття) - система прав, обов'язків і гарантій, яка передбачає матеріальне забезпечення на випадок безробіття з незалежних від застрахованих осіб обставин та надання соціальних послуг за рахунок коштів Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття;

2) суб'єкти страхування на випадок безробіття - застраховані особи, а у випадках, передбачених цим Законом, також члени їх сімей та інші особи, страхувальники та страховик;

{ Пункт 3 статті 1 виключено на підставі Закону N 5067-VI ([5067-17](#)) від 05.07.2012 }

{ Пункт 4 статті 1 виключено на підставі Закону N 5067-VI ([5067-17](#)) від 05.07.2012 }

5) страховик - Фонд загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття;

6) об'єкт страхування на випадок безробіття - страховий випадок, із настанням якого у застрахованої особи (члена її сім'ї, іншої особи) виникає право на отримання матеріального забезпечення на випадок безробіття та надання соціальних послуг, передбачених статтею 7 цього Закону;

{ Пункт 7 статті 1 виключено на підставі Закону N 5067-VI ([5067-17](#)) від 05.07.2012 }

8) страховий випадок - це подія, через яку:

застраховані особи втратили заробітну плату (грошове забезпечення) або інші передбачені законодавством України доходи внаслідок втрати роботи з незалежних від них обставин та зареєстровані в установленому порядку як безробітні, готові та здатні приступити до підходящої роботи і дійсно шукають роботу; { Абзац другий пункту 8 статті 1 із змінами, внесеними згідно із Законом N 799-VI ([799-17](#)) від 25.12.2008 }

застраховані особи опинилися в стані часткового безробіття;

9) втрата роботи з незалежних від застрахованих осіб обставин - припинення трудового договору відповідно до статті 36 (пункти 1, 2, 3), статті 38 (у разі неможливості продовження роботи, а також невиконання роботодавцем законодавства про працю, умов колективного чи трудового договору), статті 39, статті 40 (пункти 1, 2, 5, 6) Кодексу законів про працю України ([322-08](#)), а для військовослужбовців - звільнення зі служби з поважних причин без права на пенсію (у зв'язку із скороченням штатів або проведенням організаційних заходів, за станом здоров'я, у зв'язку із закінченням строку контракту, систематичним невиконанням умов контракту командуванням, через сімейні обставини або з інших поважних причин відповідно до законодавства про військовий обов'язок і військову службу); { Пункт 9 статті 1 в редакції Закону N 799-VI ([799-17](#)) від 25.12.2008; додатково див. Рішення Конституційного Суду N 9-рп/2009 ([v009p710-09](#)) від 28.04.2009; із змінами, внесеними згідно із Законами N 1505-VI ([1505-17](#)) від 11.06.2009, N 5458-VI ([5458-17](#)) від 16.10.2012 }

{ Пункт 10 статті 1 виключено на підставі Закону N 5067-VI ([5067-17](#)) від 05.07.2012 }

11) найманий працівник - фізична особа, яка працює за трудовим договором (контрактом) на підприємстві, в установі та організації або у фізичної особи;

12) страховий стаж - період (строк), протягом якого особа підлягає страхуванню на випадок безробіття та за який сплачено страхові внески (нею, роботодавцем);

13) страховий ризик - обставини, внаслідок яких особи можуть втратити роботу і потребують матеріальної підтримки та соціальних послуг за цим Законом; { Статтю 1 доповнено пунктом 13 згідно із Законом N 799-VI ([799-17](#)) від 25.12.2008 }

14) страхові внески - кошти відрахувань на страхування на випадок безробіття, сплачені згідно із законодавством, що діяло до набрання чинності Законом України "Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування" ([2464-17](#)), кошти єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, спрямовані на загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття відповідно до пропорцій, визначених законом; { Статтю 1 доповнено пунктом 14 згідно із Законом N 2464-VI ([2464-17](#)) від 08.07.2010 }

15) мінімальний страховий внесок - сума коштів, що визначається розрахунково як добуток розміру мінімальної заробітної плати і розміру єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, встановлених законом, на місяць, за який нараховується заробітна плата (дохід). { Статтю 1 доповнено пунктом 15 згідно із Законом N 2464-VI ([2464-17](#)) від 08.07.2010 }

Терміни "застрахована особа", "страхувальники" та "роботодавці" вживаються у цьому Законі у значенні, наведеному у Законі України "Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування" ([2464-17](#)). { Статтю 1 доповнено частиною другою згідно із Законом N 5067-VI ([5067-17](#)) від 05.07.2012 }

Стаття 2. Принципи страхування на випадок безробіття

Страхування на випадок безробіття здійснюється за принципами:

надання державних гарантій реалізації застрахованими особами своїх прав;

обов'язковості страхування на випадок безробіття всіх працюючих на умовах трудового договору (контракту) та на інших підставах, передбачених законодавством про працю, за цивільно-правовим договором, військовослужбовців (крім військовослужбовців строкової служби), осіб, які забезпечують себе роботою самостійно, фізичних осіб - підприємців, а також добровільності такого страхування громадянами України, які працюють за межами України, членами особистого селянського та фермерського господарства, якщо вони не є найманими працівниками; { Абзац третій статті 2 із змінами, внесеними згідно із Законом N 799-VI ([799-17](#)) від 25.12.2008; в редакції Закону N 2464-VI ([2464-17](#)) від 08.07.2010 }

цільового використання коштів страхування на випадок безробіття;

солідарності та субсидування;

обов'язковості фінансування Фондом загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття витрат, пов'язаних з наданням матеріального забезпечення у випадку безробіття та соціальних послуг в обсягах, передбачених цим Законом;

паритетності в управлінні страхуванням на випадок безробіття держави, представників застрахованих осіб та роботодавців;

диференціації розмірів виплати допомоги по безробіттю залежно від страхового стажу та тривалості безробіття;

{ Абзац дев'ятий статті 2 виключено на підставі Закону N 5067-VI ([5067-17](#)) від 05.07.2012 }

законодавчого визначення умов і порядку здійснення страхування на випадок безробіття.

Стаття 3. Законодавство про страхування на випадок безробіття

1. Законодавство про страхування на випадок безробіття складається з Основ законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування, цього Закону, Закону України "Про зайнятість населення" ([803-12](#)) та інших нормативно-правових актів, що регулюють відносини у сфері страхування на випадок безробіття, а також міжнародних договорів України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

2. Якщо міжнародним договором України, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України, встановлено інші норми, ніж ті, що передбачені законодавством України про страхування на випадок безробіття, то застосовуються норми міжнародного договору.

3. Нормативно-правові акти щодо загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття розробляються, реєструються і застосовуються відповідно до законодавства України.

4. З питань, що регулюються цим Законом, органи державної влади, органи місцевого самоврядування, посадові особи цих органів діють виключно на підставах, у межах та у спосіб, передбачені законодавством про загальнообов'язкове державне соціальне страхування.

Стаття 4. Особи, які підлягають страхуванню на випадок безробіття

1. Страхуванню на випадок безробіття підлягають особи, які працюють на умовах трудового договору (контракту), цивільно-правового договору, включаючи тих, які проходять альтернативну (невійськову) службу, а також тих, які працюють неповний робочий день або неповний робочий тиждень, та на інших підставах, передбачених законодавством про працю, військовослужбовці (крім військовослужбовців строкової служби), особи, які забезпечують себе роботою самостійно, та фізичні особи – підприємці.

{ Частина перша статті 4 із змінами, внесеними згідно із Законами N 799-VI ([799-17](#)) від 25.12.2008, N 2464-VI ([2464-17](#)) від 08.07.2010 }

{ Частина другу статті 4 виключено на підставі Закону N 2464-VI ([2464-17](#)) від 08.07.2010 }

3. Особам, які підлягають страхуванню на випадок безробіття, видається свідоцтво про загальнообов'язкове державне соціальне страхування, яке є єдиним для всіх видів соціального страхування.

Порядок видачі та зразок свідоцтва про загальнообов'язкове державне соціальне страхування затверджуються Кабінетом Міністрів України.

{ Статтю 5 виключено на підставі Закону N 2464-VI ([2464-17](#)) від 08.07.2010 }

Стаття 6. Право на матеріальне забезпечення на випадок безробіття та соціальні послуги

1. Право на матеріальне забезпечення на випадок безробіття (далі – забезпечення) та соціальні послуги мають застраховані особи.

2. Право на забезпечення та соціальні послуги відповідно до цього Закону має також молодь, яка закінчила або припинила навчання у загальноосвітніх, професійно-технічних і вищих навчальних закладах, звільнилася із строкової військової або альтернативної (невійськової) служби і яка потребує сприяння у працевлаштуванні на перше робоче місце у разі реєстрації в установленому порядку відповідних осіб як безробітних.

{ Частина друга статті 6 із змінами, внесеними згідно із Законами N 662-IV ([662-15](#)) від 03.04.2003, N 3428-IV ([3428-15](#)) від 09.02.2006, N 1014-V ([1014-16](#)) від 11.05.2007; в редакції Законів N 799-VI ([799-17](#)) від 25.12.2008, N 5067-VI ([5067-17](#)) від 05.07.2012 }

3. Члени особистого селянського та фермерського господарства, якщо вони не є найманими працівниками, громадяни України, які працюють за межами України та не застраховані в системі соціального страхування на випадок безробіття країни, в якій вони перебувають, мають право на забезпечення за цим Законом за умови сплати страхових внесків, якщо інше не передбачено міжнародним договором України, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України.

{ Частина третя статті 6 в редакції Закону N 2464-VI ([2464-17](#)) від 08.07.2010 }

{ Частина четверту статті 6 виключено на підставі Закону N 2464-VI ([2464-17](#)) від 08.07.2010 }

5. Працюючі пенсіонери у разі звернення до державної служби зайнятості за сприянням у працевлаштуванні мають право на соціальні послуги щодо пошуку підходящої роботи, перенавчання та підвищення кваліфікації, а також на інформаційні та консультаційні послуги, пов'язані з працевлаштуванням профілактичні заходи відповідно до статті 7-1 цього Закону.

{ Статтю 6 доповнено частиною п'ятою згідно із Законом N 799-VI ([799-17](#)) від 25.12.2008; із змінами, внесеними згідно із Законом N 2464-VI ([2464-17](#)) від 08.07.2010 }

Стаття 7. Види забезпечення та соціальні послуги

1. Видами забезпечення за цим Законом є:

допомога по безробіттю, у тому числі одноразова її виплата для організації безробітним підприємницької діяльності;

{ Абзац третій частини першої статті 7 виключено на підставі Закону N 5067-VI ([5067-17](#)) від 05.07.2012 }

{ Абзац четвертий частини першої статті 7 виключено на підставі Закону N 5067-VI ([5067-17](#)) від 05.07.2012 }

{ Абзац п'ятий частини першої статті 7 виключено на підставі Закону N 2505-IV ([2505-15](#)) від 25.03.2005 }

допомога на поховання у разі смерті безробітного або особи, яка перебувала на його утриманні.

2. Видами соціальних послуг за цим Законом та Законом України "Про зайнятість населення" ([803-12](#)) є:

професійна підготовка або перепідготовка, підвищення кваліфікації у професійно-технічних та вищих навчальних закладах, у тому числі в навчальних закладах державної служби зайнятості, на підприємствах, в установах, організаціях;

профорієнтація;

пошук підходящої роботи та сприяння у працевлаштуванні, у тому числі шляхом організації громадських робіт для безробітних у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України; { Абзац четвертий частини другої статті 7 в редакції Закону N 5067-VI ([5067-17](#)) від 05.07.2012 }

надання роботодавцям, які працевлаштовують громадян, зазначених у частині першій статті 14 Закону України "Про зайнятість населення", компенсації відповідно до статті 26 Закону України "Про зайнятість населення" ([5067-17](#)); { Частину другу статті 7 доповнено новим абзацом згідно із Законом N 5067-VI ([5067-17](#)) від 05.07.2012 }

надання роботодавцям - суб'єктам малого підприємництва, які працевлаштовують безробітних, компенсації відповідно до статті 27 Закону України "Про зайнятість населення" ([5067-17](#)); { Частину другу статті 7 доповнено новим абзацом згідно із Законом N 5067-VI ([5067-17](#)) від 05.07.2012 }

надання громадянам віком старше 45 років, страховий стаж яких становить не менше 15 років, ваучера для підтримання їх конкурентоспроможності шляхом перепідготовки, спеціалізації, підвищення кваліфікації за професіями та спеціальностями для пріоритетних видів економічної діяльності. { Частину другу статті 7 доповнено новим абзацом згідно із Законом N 5067-VI ([5067-17](#)) від 05.07.2012 }

інформаційні та консультаційні послуги, пов'язані з працевлаштуванням.

У разі необхідності для проходження професійної підготовки або перепідготовки, підвищення кваліфікації особа:

направляється до закладів охорони здоров'я для проходження попереднього медичного та наркологічного огляду відповідно до законодавства;

забезпечується місцем проживання на період проходження професійної підготовки або перепідготовки, підвищення кваліфікації та їй компенсуються витрати на проїзд до місця проходження навчання та у зворотному напрямку в порядку, встановленому

центральною владою, що забезпечує формування державної політики у сферах трудових відносин, соціального захисту населення, за погодженням з правлінням Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття. { Частина друга статті 7 в редакції Законів N 107-VI ([107-17](#)) від 28.12.2007 - зміну визнано неконституційною згідно з Рішенням Конституційного Суду N 10-рп/2008 ([v010p710-08](#)) від 22.05.2008, N 799-VI ([799-17](#)) від 25.12.2008 }

Стаття 7-1. Профілактика настання страхових випадків

При виникненні страхового ризику Фонд загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття може здійснювати заходи, спрямовані на запобігання настанню страхових випадків, у межах коштів, передбачених бюджетом Фонду на такі цілі.

До профілактичних заходів належать:

фінансування витрат роботодавця на оплату праці працівників, яких з метою запобігання вивільненню тимчасово переведено за їх згодою на іншу роботу (до 6 місяців протягом року) за умови збереження за ними основного місця роботи;

фінансування витрат роботодавця на професійну перепідготовку або підвищення кваліфікації працівників, щодо яких є загроза вивільнення у зв'язку з реорганізацією або перепрофілюванням підприємства, тимчасовим припиненням виробництва, за умови збереження за працівниками місця роботи;

інші профілактичні заходи, визначені правлінням Фонду.

Порядок здійснення профілактичних заходів, спрямованих на запобігання настанню страхових випадків, затверджується правлінням Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття за погодженням з центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сферах трудових відносин, соціального захисту населення.

Щодо осіб, які отримують допомогу по частковому безробіттю відповідно до статті 47 Закону України "Про зайнятість населення" ([5067-17](#)), не застосовуються профілактичні заходи, визначені у частині другій цієї статті.

{ Частина четверта статті 7-1 із змінами, внесеними згідно із Законом N 5067-VI ([5067-17](#)) від 05.07.2012 }

{ Закон доповнено статтею 7-1 згідно із Законом N 799-VI ([799-17](#)) від 25.12.2008 }

Розділ II

УПРАВЛІННЯ СТРАХУВАННЯМ НА ВИПАДОК БЕЗРОБІТТЯ

Стаття 8. Фонд загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття

1. Фонд загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття (далі - Фонд) створюється для управління страхуванням на випадок безробіття, акумуляції страхових внесків, контролю за використанням коштів, виплати забезпечення та надання соціальних послуг, здійснення інших функцій згідно із цим Законом і статутом Фонду.

{ Частина перша статті 8 із змінами, внесеними згідно із Законом N 2464-VI ([2464-17](#)) від 08.07.2010 }

2. Фонд є цільовим централізованим страховим фондом, некомерційною самоврядною організацією. Держава є гарантом забезпечення застрахованих осіб та надання їм відповідних соціальних послуг Фондом.

3. Діяльність Фонду регулюється Основами законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування, Законом України "Про зайнятість населення", цим Законом, іншими законами у сфері загальнообов'язкового державного соціального страхування та статутом Фонду, який затверджується правлінням Фонду.

{ Частина третя статті 8 із змінами, внесеними згідно із Законом N 2464-VI ([2464-17](#)) від 08.07.2010 }

4. Фонд не може провадити будь-яку діяльність, крім передбаченої цим Законом та статутом Фонду.

5. Кошти Фонду не включаються до складу Державного бюджету України.

6. Усі застраховані особи є членами Фонду.

Стаття 9. Статут Фонду

У статуті Фонду повинно бути зазначено:

найменування та місцезнаходження Фонду;

напрями діяльності Фонду;

права, обов'язки і відповідальність Фонду;

органи управління Фондом, їх права, обов'язки і відповідальність;

порядок прийняття рішень правлінням Фонду; перелік питань, рішення з яких приймаються правлінням Фонду двома третинами від загальної кількості голосів та обов'язковою більшістю голосів від кожної сторони;

порядок обрання, повноваження і відповідальність голови правління Фонду та його заступників, підстави та порядок позбавлення їх повноважень;

права, обов'язки та відповідальність членів правління Фонду, порядок їх призначення або обрання (делегування), підстави і порядок позбавлення їх повноважень та відкликання, у тому числі за рішенням органу державного нагляду;

{ Абзац дев'ятий статті 9 виключено на підставі Закону N 5067-VI ([5067-17](#)) від 05.07.2012 }

{ Абзац десятий статті 9 виключено на підставі Закону N 5067-VI ([5067-17](#)) від 05.07.2012 }

{ Абзац одинадцятий статті 9 виключено на підставі Закону N 5067-VI ([5067-17](#)) від 05.07.2012 }

{ Абзац дванадцятий статті 9 виключено на підставі Закону N 5067-VI ([5067-17](#)) від 05.07.2012 }

{ Абзац тринадцятий статті 9 виключено на підставі Закону N 5067-VI ([5067-17](#)) від 05.07.2012 }

порядок внесення змін до статуту Фонду;

інші положення, які стосуються діяльності Фонду.

Стаття 10. Управління Фондом

1. Управління Фондом здійснюється на паритетній основі державою, представниками застрахованих осіб і роботодавців.

2. Управління Фондом здійснює правління Фонду. До складу правління Фонду входять по 5 представників від держави, застрахованих осіб та роботодавців, які виконують свої обов'язки на громадських засадах. { Абзац перший частини другої статті 10 із змінами, внесеними згідно із Законом N 5067-VI ([5067-17](#)) від 05.07.2012 }

Представники держави призначаються Кабінетом Міністрів України. Представники застрахованих осіб і роботодавців обираються (делегуються) репрезентативними на національному рівні всеукраїнськими об'єднаннями профспілок та репрезентативними на національному рівні всеукраїнськими об'єднаннями організацій роботодавців. Порядок обрання (делегування) таких представників визначається сторонами соціального діалогу самостійно. { Абзац другий частини другої статті 10 в редакції Закону N 4719-VI ([4719-17](#)) від 17.05.2012 }

3. Не може представляти сторону особа, яка не є громадянином України або має судимість за вчинення умисного злочину, якщо ця судимість не погашена і не знята в установленому законом порядку, а також особа, яка звільнена з останнього місця роботи з підстав, передбачених статтею 37, пунктами 3, 4, 7, 8 статті 40, статтями 41 і 45 Кодексу законів про працю України ([322-08](#)).

4. Строк повноважень членів правління Фонду становить шість років і закінчується в день першого засідання нового складу правління Фонду.

Правління Фонду очолює голова, який обирається з членів правління Фонду строком на два роки по чергово від представників кожної сторони. Голова правління Фонду має двох заступників, які разом з головою представляють сторони.

5. Правління Фонду проводить свої засідання відповідно до затвердженого плану, але не рідше ніж один раз на квартал.

Засідання правління Фонду є правомочним, якщо на ньому присутні від кожної сторони не менше ніж дві третини її представників.

Рішення правління Фонду вважається прийнятим, якщо за нього проголосувала більшість від загальної чисельності членів

правління.

6. Функції виконавчої дирекції Фонду виконує центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері зайнятості населення та трудової міграції, та його територіальні органи, що здійснюють свою діяльність відповідно до Закону України "Про зайнятість населення" ([5067-17](#)) та цього Закону. Керівник центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері зайнятості населення та трудової міграції, входить до складу правління Фонду.

{ Статтю 10 доповнено частиною шостою згідно із Законом N 5067-VI ([5067-17](#)) від 05.07.2012 }

7. Рішення правління Фонду, прийняте в межах його компетенції, є обов'язковим для виконання, у тому числі всіма страхувальниками та застрахованими особами, яких воно стосується. Рішення правління Фонду оформляється постановою. Постанови правління Фонду підлягають обов'язковому оприлюдненню на офіційній веб-сторінці Фонду протягом п'яти робочих днів після їх прийняття.

{ Статтю 10 доповнено частиною сьомою згідно із Законом N 870-VII ([870-18](#)) від 11.03.2014 }

Стаття 11. Повноваження правління Фонду

1. Правління Фонду:

визначає перспективні та поточні завдання Фонду;

обирає голову правління Фонду та його заступників;

затверджує статут Фонду;

вносить Міністрові - керівникові центрального органу виконавчої влади у сфері соціальної політики у разі порушення керівником центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері зайнятості населення та трудової міграції, або його заступниками законодавства обґрунтоване подання про звільнення;

схвалює проект річного бюджету фонду та подає в установленому порядку центральному органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сферах трудових відносин, соціального захисту населення, для внесення на затвердження Кабінету Міністрів України; { Абзац шостий статті 11 в редакції Закону N 1621-VII ([1621-18](#)) від 31.07.2014 }

заслуховує звіт про виконання бюджету Фонду;

вносить центральному органу виконавчої влади у сфері соціальної політики пропозиції щодо розміру частини єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, що спрямовується на страхування на випадок безробіття;

вирішує інші питання відповідно до статуту Фонду.

{ Стаття 11 із змінами, внесеними згідно із Законами N 2505-IV ([2505-15](#)) від 25.03.2005, N 2388-VI ([2388-17](#)) від 01.07.2010, N 2464-VI ([2464-17](#)) від 08.07.2010, N 5462-VI ([5462-17](#)) від 16.10.2012; в редакції Закону N 5067-VI ([5067-17](#)) від 05.07.2012 }

{ Статтю 12 виключено на підставі Закону N 5067-VI ([5067-17](#)) від 05.07.2012 }

Розділ III

НАГЛЯД У СФЕРІ СТРАХУВАННЯ НА ВИПАДОК БЕЗРОБІТТЯ

{ Статтю 13 виключено на підставі Закону N 5067-VI ([5067-17](#)) від 05.07.2012 }

Стаття 14. Державний нагляд у сфері страхування на випадок безробіття

1. Державний нагляд у сфері страхування на випадок безробіття здійснюють центральні органи виконавчої влади, що реалізують державну політику у сферах трудових відносин, соціального захисту населення, державну політику з питань нагляду та контролю за додержанням законодавства про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття.

Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сферах трудових відносин, соціального захисту населення, здійснює державний нагляд у сфері загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття у частині забезпечення відповідності чинному законодавству рішень правління Фонду, у тому числі погодження структури органів цього Фонду, граничної чисельності працівників, схем їх посадових окладів, витрат на адміністративно-господарські витрати Фонду.

Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику з питань нагляду та контролю за додержанням законодавства про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття, має право безперешкодно здійснювати в адміністративних приміщеннях робочих органів виконавчої дирекції Фонду перевірки з питань призначення, нарахування та виплати допомоги, компенсацій, надання соціальних послуг та інших видів матеріального забезпечення, передбачених загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням, з метою дотримання прав і гарантій застрахованих осіб, ознайомлюватися під час перевірок з інформацією, документами і матеріалами та одержувати від Фонду необхідні для виконання повноважень копії або витяги з документів.

Посадові особи центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику з питань нагляду та контролю за додержанням законодавства про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття, у разі виявлення порушень прав застрахованих осіб вживають заходів відповідно до визначених законом повноважень.

{ Частина перша статті 14 в редакції Закону N 5462-VI ([5462-17](#)) від 16.10.2012 }

{ Зміни до частини першої статті 14 див. в Законі N 5067-VI ([5067-17](#)) від 05.07.2012 }

2. Метою державного нагляду є контроль за дотриманням законів та інших нормативно-правових актів, що регулюють відносини у сфері страхування на випадок безробіття.

3. Страхувальники та страховик зобов'язані надавати посадовим особам органу державного нагляду документи, необхідні для здійснення ними контролю.

Стаття 15. Засоби нагляду

1. Якщо в результаті дій з боку страхувальника або страховика сталося порушення законодавства, орган державного нагляду у сфері страхування на випадок безробіття вказує на допущені порушення, встановлює строк для їх усунення. У разі якщо протягом цього строку страхувальник або страховик не усуне порушення, незаконне рішення скасовується центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сферах трудових відносин, соціального захисту населення, з наступним відшкодуванням збитків за рахунок страхувальника або страховика, які допустили порушення. У двотижневий строк страхувальник або страховик можуть оскаржити рішення органу державного нагляду до суду.

{ Частина перша статті 15 із змінами, внесеними згідно із Законом N 5462-VI ([5462-17](#)) від 16.10.2012 }

2. Орган державного нагляду може вимагати скликання позачергового засідання правління Фонду. Якщо ця вимога не виконується, орган державного нагляду може сам скликати та провести засідання правління Фонду.

{ Частина третю статті 15 виключено на підставі Закону N 5067-VI ([5067-17](#)) від 05.07.2012 }

4. З ініціативи органу державного нагляду може призначатися проведення аудиторської перевірки діяльності Фонду.

Розділ IV

КОШТИ СТРАХУВАННЯ НА ВИПАДОК БЕЗРОБІТТЯ

Стаття 16. Джерела коштів Фонду та їх використання

1. Джерелами формування коштів Фонду є:

1) страхові внески страхувальників;

2) суми фінансових санкцій, застосованих відповідно до цього Закону та Закону України "Про зайнятість населення" ([5067-17](#)), інших законів до підприємств, установ, організацій та фізичних осіб – підприємців за порушення встановленого порядку сплати страхових внесків та використання коштів Фонду, недотримання законодавства про зайнятість населення, а також суми адміністративних штрафів, накладених відповідно до закону на посадових осіб та громадян за такі порушення;

3) кошти державного бюджету, що спрямовуються до Фонду у випадках, установлених законом;

4) доходи від розміщення тимчасово вільних коштів, у тому числі резерву коштів Фонду;

5) благодійні внески підприємств, установ, організацій;

6) інші надходження відповідно до законодавства України.

2. Кошти бюджету Фонду використовуються на:

1) виплату забезпечення та надання соціальних послуг, передбачених статтею 7 цього Закону, фінансування заходів, передбачених статтею 71 цього Закону;

2) здійснення заходів відповідно до Закону України "Про зайнятість населення" ([5067-17](#));

3) відшкодування Пенсійному фонду України витрат, пов'язаних із достроковим виходом на пенсію осіб, зазначених у частині другій статті 20 цього Закону;

4) фінансування витрат на утримання та забезпечення діяльності центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері зайнятості населення та трудової міграції, його територіальних органів, підприємств, установ та організацій, що належать до сфери його управління, матеріальне та соціально-побутове забезпечення його працівників; організацію роботи правління Фонду, розвиток та функціонування Єдиної інформаційно-аналітичної системи центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері зайнятості населення та трудової міграції;

5) формування резерву коштів Фонду.

3. Видатки бюджету Фонду щодо забезпечення виплати допомоги по безробіттю є захищеними. Фінансування цих видатків проводиться у першочерговому порядку.

4. До коштів страхування на випадок безробіття застосовується казначейське обслуговування в порядку, передбаченому для обслуговування Державного бюджету України.

5. З метою забезпечення фінансової стабільності Фонду формується резерв коштів.

Порядок формування та використання резерву коштів Фонду ([270-2013-п](#)) встановлюється Кабінетом Міністрів України.

6. Закупівля товарів, робіт і послуг за рахунок коштів загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття здійснюється відповідно до Закону України "Про здійснення державних закупівель" ([2289-17](#)).

{ Стаття 16 із змінами, внесеними згідно із Законами N 2980-III ([2980-14](#)) від 17.01.2002, N 2664-IV ([2664-15](#)) від 16.06.2005, N 424-V ([424-16](#)) від 01.12.2006, N 799-VI ([799-17](#)) від 25.12.2008, N 2289-VI ([2289-17](#)) від 01.06.2010, N 2464-VI ([2464-17](#)) від 08.07.2010, N 3277-VI ([3277-17](#)) від 21.04.2011; в редакції Закону N 5067-VI ([5067-17](#)) від 05.07.2012 }

Стаття 17. Страхові внески

{ Назва статті 17 в редакції Закону N 2464-VI ([2464-17](#)) від 08.07.2010 }

1. Кошти, що надходять на страхування на випадок безробіття від сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, повинні забезпечувати: { Абзац перший частини першої статті 17 в редакції Закону N 2464-VI ([2464-17](#))

від 08.07.2010 }

1) виплату застрахованим особам забезпечення та надання соціальних послуг, передбачених статтею 7 цього Закону;

2) створення резерву коштів Фонду у розмірі суми, необхідної для виплати допомоги по безробіттю в розрахунку не менш як на п'ять календарних днів; { Пункт 2 частини першої статті 17 із змінами, внесеними згідно із Законом N 3277-VI ([3277-17](#)) від 21.04.2011 }

2-1) здійснення відповідно до Закону України "Про зайнятість населення" ([5067-17](#)) заходів щодо сприяння зайнятості населення; { Частину першу статті 17 доповнено пунктом 2-1 згідно із Законом N 5067-VI ([5067-17](#)) від 05.07.2012 }

3) покриття витрат Фонду у зв'язку із:

відшкодуванням Пенсійному фонду України витрат, пов'язаних із достроковим виходом на пенсію осіб, зазначених у частині другій статті 20 цього Закону;

фінансуванням витрат на утримання та забезпечення діяльності центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері зайнятості населення та трудової міграції, його територіальних органів, підприємств, установ та організацій, що належать до сфери управління, матеріальне та соціально-побутове забезпечення її працівників; організацію роботи правління Фонду, розвиток та функціонування Єдиної інформаційно-аналітичної системи центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері зайнятості населення та трудової міграції; { Азац третій пункту 3 частини першої статті 17 в редакції Закону N 5067-VI ([5067-17](#)) від 05.07.2012 }

4) фінансування заходів, передбачених статтею 7-1 цього Закону. { Частину першу статті 17 доповнено пунктом 4 згідно із Законом N 799-VI ([799-17](#)) від 25.12.2008 }

2. На порядок використання Фондом коштів, що надходять від сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, бюджетне законодавство не поширюється.

На відносини у сфері здійснення контролю за своєчасністю подання та достовірністю поданих роботодавцем відомостей щодо отримання коштів Фонду та дотримання порядку їх використання не поширюється дія Закону України "Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності" ([877-16](#)). { Статтю 17 доповнено новою частиною згідно із Законом N 3277-VI ([3277-17](#)) від 21.04.2011 }

{ Частину статті 17 виключено на підставі Закону N 2464-VI ([2464-17](#)) від 08.07.2010 }

{ Частину статті 17 виключено на підставі Закону N 2464-VI ([2464-17](#)) від 08.07.2010 }

{ Частину статті 17 виключено на підставі Закону N 2464-VI ([2464-17](#)) від 08.07.2010 }

{ Частина статті 17 виключено на підставі Закону N 2464-VI ([2464-17](#)) від 08.07.2010 }

{ Частина статті 17 виключено на підставі Закону N 2464-VI ([2464-17](#)) від 08.07.2010 }

{ Статтю 18 виключено на підставі Закону N 2464-VI ([2464-17](#)) від 08.07.2010 }

{ Статтю 19 виключено на підставі Закону N 2464-VI ([2464-17](#)) від 08.07.2010 }

Стаття 20. Відносини з цільовими страховими фондами та органами виконавчої влади
{ Назва статті 20 в редакції Закону N 884-VI ([884-17](#)) від 15.01.2009 }

1. Фонд у своїй діяльності співпрацює з іншими страховими фондами, що здійснюють загальнообов'язкове державне соціальне страхування, у проведенні заходів, пов'язаних з виплатою забезпечення та наданням соціальних послуг, і має право в кожному конкретному випадку приймати спільні рішення щодо фінансування цих заходів. { Абзац перший частини першої статті 20 із змінами, внесеними згідно із Законом N 2464-VI ([2464-17](#)) від 08.07.2010 } Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері зайнятості населення та трудової міграції, його територіальні органи, з метою реалізації завдань, покладених на них відповідно до цього Закону та Закону України "Про зайнятість населення" ([5067-17](#)), взаємодіють з органами доходів і зборів, центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сферах трудових відносин, соціального захисту населення, іншими центральними органами виконавчої влади, Державною прикордонною службою України шляхом обміну відповідною інформацією про отримані особами, зареєстрованими в установленому порядку як безробітні, доходи від здійснення підприємницької діяльності, роботи за кордоном, виконання роботи за трудовим договором, у тому числі за сумісництвом, виконання робіт (надання послуг) за цивільно-правовими угодами (договорами), ведення особистого селянського господарства, проведення інших заходів по виконанню цього Закону { Частина першу статті 20 доповнено абзацом другим згідно із Законом N 884-VI ([884-17](#)) від 15.01.2009; із змінами, внесеними згідно із Законами N 5067-VI ([5067-17](#)) від 05.07.2012, N 5462-VI ([5462-17](#)) від 16.10.2012, N 406-VII ([406-18](#)) від 04.07.2013 }
{ Частина перша статті 20 із змінами, внесеними згідно із Законом N 884-VI ([884-17](#)) від 15.01.2009 }

2. Виплата пенсій особам, які достроково вийшли на пенсію відповідно до Закону України "Про зайнятість населення", у період до досягнення ними пенсійного віку здійснюється в установленому законодавством України порядку Пенсійним фондом України за рахунок коштів, що відшкодовуються Фондом.

Розділ V

МАТЕРІАЛЬНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НА ВИПАДОК БЕЗРОБІТТЯ

Стаття 21. Обчислення страхового стажу

1. Страховий стаж - період (строк), протягом якого особа підлягала страхуванню на випадок безробіття та за який щомісяця сплачено нею та роботодавцем страхові внески в сумі не менш як мінімальний страховий внесок, крім випадків, передбачених абзацом другим цієї частини.

Період відпустки по догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку, отримання виплат за окремими видами загальнообов'язкового державного соціального страхування, крім пенсій (за винятком пенсії по інвалідності) та виплат за страхуванням на випадок безробіття, включається до страхового стажу як період, за який сплачено страхові внески виходячи з розміру мінімального страхового внеску.

{ Частина перша статті 21 в редакції Закону N 2464-VI ([2464-17](#)) від 08.07.2010 }

2. Страховий стаж обчислюється за даними персоніфікованого обліку відомостей про застрахованих осіб Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування, а за періоди до його запровадження - у порядку і на умовах, передбачених законодавством, що діяло раніше.

{ Частина друга статті 21 із змінами, внесеними згідно із Законом N 3483-IV ([3483-15](#)) від 23.02.2006; в редакції Закону N 2464-VI ([2464-17](#)) від 08.07.2010 }

3. Страховий стаж обчислюється в місяцях. Неповний місяць роботи, якщо застрахована особа підлягала страхуванню на випадок безробіття або добровільно брала участь у системі страхування на випадок безробіття, зараховується до страхового стажу як повний місяць за умови, що сума сплачених за цей місяць страхових внесків є не меншою, ніж мінімальний страховий внесок.

Якщо сума сплачених за відповідний місяць страхових внесків є меншою, ніж мінімальний страховий внесок, цей період зараховується до страхового стажу як повний місяць за умови здійснення в порядку, визначеному правлінням Пенсійного фонду України, відповідної доплати до суми страхових внесків таким чином, щоб загальна сума сплачених коштів за відповідний місяць була не меншою, ніж мінімальний страховий внесок.

У разі коли зазначену доплату не було здійснено, до страхового стажу зараховується період, визначений за кожний місяць сплати страхових внесків за такою формулою:

$$ТП = Св : В,$$

де ТП - тривалість періоду, що зараховується до страхового стажу та визначається у місяцях;

Св - сума єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, сплаченого за відповідний місяць;

В - мінімальний розмір страхового внеску за відповідний місяць.

{ Статтю 21 доповнено новою частиною згідно із Законом N 2464-VI ([2464-17](#)) від 08.07.2010; в редакції Закону N 5067-VI ([5067-17](#)) від 05.07.2012 }

4. До страхового стажу прирівнюється трудовий стаж, набутий працівником за час роботи на умовах трудового договору (контракту) до набрання чинності цим Законом.

5. Строк проходження служби військовослужбовцями (крім військовослужбовців строкової служби) до запровадження страхування на випадок безробіття для цієї категорії осіб прирівнюється до страхового стажу у разі звільнення зі служби за станом здоров'я, у зв'язку із скороченням штатів або проведенням організаційних заходів без права на пенсію за умови реєстрації в установленому порядку в державній службі зайнятості протягом місяця - з дня взяття на облік у військовому комісаріаті, для інших осіб - з дня звільнення.

{ Статтю 21 доповнено частиною згідно із Законом N 799-VI ([799-17](#)) від 25.12.2008 }

Стаття 22. Умови та тривалість виплати допомоги по безробіттю

1. Право на допомогу по безробіттю залежно від страхового стажу мають застраховані особи, визнані в установленому порядку безробітними, страховий стаж яких протягом 12 місяців, що передували реєстрації особи як безробітної, становить не менше ніж шість місяців за даними Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування. { Абзац перший частини першої статті 22 в редакції Закону N 5067-VI ([5067-17](#)) від 05.07.2012 }

Право на допомогу по безробіттю зберігається у разі настання перерви страхового стажу з поважних причин, якщо особа протягом місяця після закінчення цієї перерви зареєструвалась в установленому порядку в державній службі зайнятості як безробітна. Поважними причинами є:

навчання у професійно-технічних та вищих навчальних закладах, клінічній ординатурі, аспірантурі, докторантурі з денною формою навчання;

строкова військова служба;

здійснення догляду непрацюючою працездатною особою за інвалідом I групи або дитиною-інвалідом віком до 18 років, а також за пенсіонером, який за експертним медичним висновком потребує постійного стороннього догляду; { Абзац п'ятий частини першої статті 22 із змінами, внесеними згідно із Законом N 3483-IV ([3483-15](#)) від 23.02.2006 }

інші поважні причини, передбачені законодавством України.

2. Застраховані особи, визнані в установленому порядку безробітними, які протягом 12 місяців, що передували реєстрації особи як безробітної, за даними Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування мають страховий стаж менше шести місяців або звільнені з останнього місця роботи з підстав, передбачених статтею 37, пунктами 3, 4, 7 і 8 статті 40, статтями 41 і 45 Кодексу законів про працю України ([322-08](#)), особи, зазначені у частині другій статті 6 цього Закону, мають право на допомогу по безробіттю у мінімальному розмірі.

{ Частина друга статті 22 в редакції Закону N 5067-VI ([5067-17](#)) від 05.07.2012 }

3. Допомога по безробіттю виплачується з 8 дня після реєстрації застрахованої особи в установленому порядку в державній

службі зайнятості.

4. Загальна тривалість виплати допомоги по безробіттю не може перевищувати 360 календарних днів протягом двох років, а для осіб, зазначених у частині другій статті 6 цього Закону, - 180 календарних днів. { Абзац перший частини четвертої статті 22 із змінами, внесеними згідно із Законом N 5067-VI ([5067-17](#)) від 05.07.2012 }

Для осіб передпенсійного віку (за 2 роки до настання права на пенсію) тривалість виплати допомоги по безробіттю не може перевищувати 720 календарних днів.

5. У разі чергового визнання в установленому порядку застрахованої особи безробітною у межах двох років, протягом яких виплачується допомога по безробіттю, тривалість її виплати враховується сумарно.

6. У разі зміни застрахованою особою місця проживання виплата допомоги по безробіттю продовжується після реєстрації її в установленому порядку як безробітного за новим місцем проживання. { Частина шоста статті 22 із змінами, внесеними згідно із Законом N 1276-VI ([1276-17](#)) від 16.04.2009 }

7. Допомога по безробіттю може виплачуватися одноразово для організації підприємницької діяльності безробітними, які не можуть бути працевлаштовані у зв'язку з відсутністю на ринку праці підходящої роботи, крім осіб, зазначених у частині другій статті 6 цього Закону. Ця допомога виплачується особам, яким виповнилося 18 років, за їх бажанням. { Частина сьома статті 22 із змінами, внесеними згідно із Законом N 5067-VI ([5067-17](#)) від 05.07.2012 }

{ Частина восьму статті 22 виключено на підставі Закону N 5067-VI ([5067-17](#)) від 05.07.2012 }

{ Частина дев'яту статті 22 виключено на підставі Закону N 5067-VI ([5067-17](#)) від 05.07.2012 }

Стаття 23. Розмір допомоги по безробіттю

1. Застрахованим особам, зазначеним у частині першій статті 22 цього Закону, розмір допомоги по безробіттю визначається у відсотках до їх середньої заробітної плати (доходу), визначеної відповідно до порядку обчислення середньої заробітної плати (доходу) для розрахунку виплат за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням ([1266-2001-п](#)), затвердженого Кабінетом Міністрів України, залежно від страхового стажу:

до 2 років - 50 відсотків;

від 2 до 6 років - 55 відсотків;

від 6 до 10 років - 60 відсотків;

понад 10 років - 70 відсотків.

Допомога по безробіттю виплачується залежно від тривалості безробіття у відсотках до визначеного розміру:

перші 90 календарних днів - 100 відсотків;

протягом наступних 90 календарних днів - 80 відсотків;

у подальшому - 70 відсотків.

2. Допомога по безробіттю особам, зазначеним у частині другій статті 22 цього Закону, виплачується у мінімальному розмірі, який встановлюється правлінням Фонду. { Частина друга статті 23 із змінами, внесеними згідно із Законом N 3483-IV ([3483-15](#)) від 23.02.2006; в редакції Закону N 5067-VI ([5067-17](#)) від 05.07.2012 }

3. Допомога по безробіттю особам, які звільнилися з останнього місця роботи за власним бажанням без поважних причин, призначається відповідно до частин першої та другої цієї статті, і її виплата починається з 91-го календарного дня.
{ Частина третя статті 23 із змінами, внесеними згідно із Законом N 799-VI ([799-17](#)) від 25.12.2008; додатково див. Рішення Конституційного Суду N 9-рп/2009 ([v009p710-09](#)) від 28.04.2009; із змінами, внесеними згідно із Законом N 1505-VI ([1505-17](#)) від 11.06.2009 }

4. У середньомісячну заробітну плату (дохід) для обчислення допомоги по безробіттю включаються всі види виплат, на які нараховувалися страхові внески, які підтверджуються даними Єдиного державного реєстру застрахованих осіб Пенсійного фонду України.

Допомога по безробіттю не може перевищувати чотирикратного розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб, встановленого законом.

{ Частина четверта статті 23 в редакції Закону N 5067-VI ([5067-17](#)) від 05.07.2012 }

5. Одноразова виплата допомоги по безробіттю для організації безробітним підприємницької діяльності здійснюється у розмірі допомоги по безробіттю, нарахованої відповідно до цієї статті, у розрахунку на рік.

6. Порядок надання допомоги по безробіттю, у тому числі одноразової її виплати для організації безробітним підприємницької діяльності, встановлюється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сферах трудових відносин, соціального захисту населення, за погодженням з правлінням Фонду.

{ Статтю 24 виключено на підставі Закону N 5067-VI ([5067-17](#)) від 05.07.2012 }

{ Статтю 25 виключено на підставі Закону N 5067-VI ([5067-17](#)) від 05.07.2012 }

{ Статтю 26 виключено на підставі Закону N 5067-VI ([5067-17](#)) від 05.07.2012 }

{ Статтю 27 виключено на підставі Закону N 5067-VI ([5067-17](#)) від 05.07.2012 }

{ Статтю 28 виключено на підставі Закону N 2505-IV ([2505-15](#)) від 25.03.2005 }

Стаття 29. Допомога на поховання

1. Допомога на поховання у разі смерті безробітного або особи, яка перебувала на його утриманні, виплачується особам, які здійснювали поховання, у розмірі прожиткового мінімуму.

2. У разі смерті безробітного інваліда або особи, яка перебувала на його утриманні, за вибором осіб, які здійснювали поховання, виплачується допомога на поховання за цим Законом або допомога на поховання чи відшкодування витрат на поховання за іншими законодавчими актами. { Статтю 29 доповнено частиною другою згідно із Законом N 3483-IV ([3483-15](#)) від 23.02.2006 }
{ Стаття 29 із змінами, внесеними згідно із Законом N 3483-IV ([3483-15](#)) від 23.02.2006 }

{ Статтю 30 виключено на підставі Закону N 5067-VI ([5067-17](#)) від 05.07.2012 }

Стаття 31. Припинення, відкладення виплат матеріального забезпечення на випадок безробіття та скорочення їх тривалості

1. Виплата допомоги по безробіттю припиняється у разі:
(Абзац перший частини першої статті 31 із змінами, внесеними згідно із Законом N 2505-IV ([2505-15](#)) від 25.03.2005)

1) працевлаштування безробітного;

2) поновлення безробітного на роботі за рішенням суду;

3) вступу до навчального закладу на навчання з відривом від виробництва;

4) відрахування із навчального закладу; { Пункт 4 частини першої статті 31 в редакції Закону N 5067-VI ([5067-17](#)) від 05.07.2012 }

5) призову на строкову військову або альтернативну (невійськову) службу;

6) набрання законної сили вироком суду про позбавлення волі безробітного або направлення його за рішенням суду на примусове лікування;

7) призначення чи отримання права на призначення пенсії за віком, у тому числі на пільгових умовах, пенсії за вислугу років або досягнення особою встановленого законом пенсійного віку; { Пункт 7 частини першої статті 31 в редакції Закону N 3483-IV ([3483-15](#)) від 23.02.2006 }

8) призначення виплати на підставі документів, що містять неправдиві відомості;

9) подання письмової заяви про бажання здійснювати догляд за дитиною до досягнення нею трирічного віку;

10) подання письмової заяви про відмову від послуг державної служби зайнятості;

11) зміни місця проживання; { Пункт 11 частини першої статті 31 в редакції Закону N 1276-VI ([1276-17](#)) від 16.04.2009 }

12) закінчення строку їх виплати;

13) зняття з обліку за невідвідування без поважних причин державної служби зайнятості 30 і більше календарних днів;

14) відмови безробітного від двох пропозицій підходящої роботи або від двох пропозицій проходження професійної підготовки, перепідготовки, підвищення кваліфікації за направленням державної служби зайнятості, у тому числі осіб, які вперше шукають роботу та не мають професії (спеціальності); { Частину першу статті 31 доповнено пунктом згідно із Законом N 799-VI ([799-17](#)) від 25.12.2008 }

15) відмови від роботи за спеціальністю, професією, набутою після професійної підготовки, перепідготовки або підвищення кваліфікації за направленням державної служби зайнятості; { Частину першу статті 31 доповнено пунктом згідно із Законом N 799-VI ([799-17](#)) від 25.12.2008 }

16) смерті безробітного.

{ Частину другу статті 31 виключено на підставі Закону N 5067-VI ([5067-17](#)) від 05.07.2012 }

3. Виплата допомоги по безробіттю припиняється на період призначення безробітній жінці допомоги по вагітності та пологах, допомоги по догляду безробітним за дитиною до досягнення нею трирічного віку.

{ Частина третя статті 31 із змінами, внесеними згідно із Законами N 2505-IV ([2505-15](#)) від 25.03.2005, N 5067-VI ([5067-17](#)) від 05.07.2012 }

4. Виплата допомоги по безробіттю та матеріальної допомоги у період професійної підготовки, перепідготовки або підвищення кваліфікації відкладається на строк, що дорівнює періоду, протягом якого застрахованій особі відповідно до законів надається вихідна допомога або інші виплати при звільненні з підприємств, установ і організацій або закінченні строку повноважень за виборною посадою, що забезпечують часткову або тимчасову компенсацію втраченого заробітку.

{ Частина четверта статті 31 в редакції Законів N 107-VI ([107-17](#)) від 28.12.2007 - зміну визнано неконституційною згідно з Рішенням Конституційного Суду N 10-рп/2008 ([v010p710-08](#)) від 22.05.2008, N 799-VI ([799-17](#)) від 25.12.2008 }

5. Тривалість виплати допомоги по безробіттю, матеріальної допомоги у період професійної підготовки, перепідготовки або підвищення кваліфікації скорочується на строк до 90 календарних днів у разі: (Абзац перший частини п'ятої статті 31 із змінами, внесеними згідно із Законом N 2505-IV ([2505-15](#)) від 25.03.2005)

1) звільнення з останнього місця роботи за власним бажанням без поважних причин або за угодою сторін (на 90 календарних днів); { Пункт 1 частини п'ятої статті 31 із змінами, внесеними згідно із Законом N 799-VI ([799-17](#)) від 25.12.2008 }

2) звільнення з останнього місця роботи з підстав, передбачених статтею 37, пунктами 3, 4, 7, 8 статті 40, статтями 41 і 45 Кодексу законів про працю України (на 90 календарних днів);

{ Пункт 3 частини п'ятої статті 31 виключено на підставі Закону N 799-VI ([799-17](#)) від 25.12.2008 }

4) приховування відомостей про працевлаштування на тимчасову роботу (у тому числі за межами України) або здійснення іншої діяльності за винагороду в період одержання допомоги по безробіттю; { Пункт 4 частини п'ятої статті 31 в редакції Закону N 884-VI ([884-17](#)) від 15.01.2009 }

5) порушення умов і строку реєстрації та перереєстрації як безробітного, а також недотримання рекомендацій щодо сприяння працевлаштуванню;

6) перереєстрації безробітного, який був знятий з обліку за невідвідування державної служби зайнятості більше 30 календарних днів без поважних причин та не сприяв своєму працевлаштуванню;

{ Пункт 7 частини п'ятої статті 31 виключено на підставі Закону N 799-VI ([799-17](#)) від 25.12.2008 }

8) припинення без поважних причин професійної підготовки, перепідготовки або підвищення кваліфікації за направленням державної служби зайнятості.

Розділ VI

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НЕЗАСТРАХОВАНИХ ОСІБ

{ Статтю 32 виключено на підставі Закону N 799-VI ([799-17](#)) від 25.12.2008 }

{ Статтю 33 виключено на підставі Закону N 5067-VI ([5067-17](#)) від 05.07.2012 }

Розділ VII

ПРАВА, ОBOB'ЯЗКИ ТА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ У СФЕРІ СТРАХУВАННЯ НА ВИПАДОК БЕЗРОБІТТЯ

Стаття 34. Права, обов'язки та відповідальність Фонду

1. Фонд має право:

користуватися в установленому порядку відомостями Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування, необхідними для забезпечення виконання покладених на нього функцій;

перевіряти достовірність відомостей, поданих роботодавцем для отримання коштів Фонду, дотримання порядку використання роботодавцем виділених йому коштів Фонду та зупиняти виплати з Фонду в разі відмови або перешкоджання з боку роботодавця у проведенні перевірки, виявлення фактів подання ним Фонду недостовірних відомостей або порушення порядку використання роботодавцем коштів Фонду;

отримувати необхідні пояснення (у тому числі в письмовій формі) з питань, що виникають під час перевірки;

стягувати фінансові санкції та адміністративні штрафи, передбачені законом за порушення вимог цього Закону;

стягувати відповідно до закону кошти Фонду, виплачені особам, зареєстрованим як безробітні, у вигляді матеріального забезпечення на випадок безробіття та витрачені на надання соціальних послуг безробітним у разі встановлення факту їх отримання на підставі недостовірних відомостей, поданих особою;

стягувати з роботодавця суму страхових коштів та вартість соціальних послуг, наданих безробітному в разі поновлення його на роботі за рішенням суду, а також незаконно виплачені безробітному суми матеріального забезпечення в разі неповідомлення роботодавцем Фонду про прийняття його на роботу;

вимагати від керівників та інших посадових осіб підприємств, установ і організацій, а також від фізичних осіб усунення виявлених фактів порушення законодавства про страхування на випадок безробіття.

{ Частина перша статті 34 в редакції Закону N 2464-VI ([2464-17](#)) від 08.07.2010 }

2. Фонд зобов'язаний:

{ Абзац другий частини другої статті 34 виключено на підставі Закону N 2464-VI ([2464-17](#)) від 08.07.2010 }

виплачувати забезпечення та надавати соціальні послуги, передбачені цим Законом;

вживати заходів до раціонального використання коштів і забезпечення фінансової стабільності Фонду;

контролювати правильність витрат за страхуванням на випадок безробіття, передбачених цим Законом та іншими нормативно-правовими актами з питань страхування на випадок безробіття, правильність призначення роботодавцем та виплати застрахованим особам допомоги по частковому безробіттю; { Абзац п'ятий частини другої статті 34 із змінами, внесеними згідно із Законом N 2464-VI ([2464-17](#)) від 08.07.2010 }

щорічно складати звіт про результати своєї діяльності та подавати його Кабінету Міністрів України;

інформувати застрахованих осіб про результати своєї роботи через засоби масової інформації.

3. Бюджет Фонду, зміни до нього, звіт про виконання бюджету Фонду в розрізі статей витрат протягом п'яти робочих днів після їх затвердження підлягають обов'язковому оприлюдненню на офіційній веб-сторінці Фонду і протягом двох тижнів обов'язковій публікації в офіційних друкованих виданнях Верховної Ради України та Кабінету Міністрів України. Інформація про час і місце публічного представлення звіту оприлюднюється разом із звітом про виконання бюджету Фонду.

{ Стаття 34 доповнено частиною згідно із Законом N 996-V ([996-16](#)) від 27.04.2007; в редакції Закону N 870-VII ([870-18](#)) від 11.03.2014 }

4. Фонд несе відповідальність відповідно до законодавства України за шкоду, заподіяну особам внаслідок несвоечасного або

неповного надання забезпечення, передбаченого цим Законом.

Стаття 35. Права, обов'язки та відповідальність роботодавця

1. Роботодавець має право:

брати участь в управлінні страхуванням на випадок безробіття через своїх представників відповідно до цього Закону і статуту Фонду;

на судовий захист своїх прав.

2. Роботодавець зобов'язаний:

1) під час перевірки правильності використання коштів Фонду та достовірності поданих роботодавцем даних, зазначених у пункті 2 цієї частини, надавати посадовим особам територіальних органів центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері зайнятості населення та трудової міграції, необхідні документи та пояснення з питань, що виникають під час перевірки;

{ Підпункт 1 частини другої статті 35 із змінами, внесеними згідно із Законом N 5067-VI ([5067-17](#)) від 05.07.2012 }

2) подавати центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері зайнятості населення та трудової міграції, в установленому порядку відповідно до законодавства відомості про: { Абзац перший підпункту 2 частини другої статті 35 із змінами, внесеними згідно із Законом N 5067-VI ([5067-17](#)) від 05.07.2012 }

прийняття на роботу працівників;

розмір заробітної плати та використання робочого часу працівників; { Абзац третій підпункту 2 частини другої статті 35 в редакції Закону N 5067-VI ([5067-17](#)) від 05.07.2012 }

виплату застрахованим особам допомоги по частковому безробіттю;

використання коштів Фонду за іншими визначеними цим Законом напрямками.

{ Частина друга статті 35 із змінами, внесеними згідно із Законом N 3456-IV ([3456-15](#)) від 22.02.2006; в редакції Закону N 2464-VI ([2464-17](#)) від 08.07.2010 }

3. Достовірність зазначених у документах даних перевіряється центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері зайнятості населення та трудової міграції. У разі подання недостовірних відомостей, передбачених пунктом 2 частини другої цієї статті, використання роботодавцем коштів Фонду з порушенням встановленого порядку роботодавець добровільно чи на підставі рішення суду повинен відшкодувати страховику заподіяну шкоду. { Абзац перший частини третьої статті 35 із змінами, внесеними згідно із Законами N 2464-VI ([2464-17](#)) від 08.07.2010, N 5067-VI ([5067-17](#)) від 05.07.2012 }

Роботодавець несе відповідальність відповідно до законодавства за шкоду, заподіяну застрахованим особам внаслідок невиконання або неналежного виконання обов'язків, визначених частиною другою цієї статті.

Роботодавцеві забороняється вчиняти будь-які дії, що можуть призвести до прийняття ним разом із застрахованою особою спільного

рішення, яке може в подальшому зашкодити цій особі або членам її сім'ї реалізувати своє право на забезпечення та отримання соціальних послуг відповідно до цього Закону.

4. Із роботодавця утримуються:

сума виплаченого забезпечення та вартості наданих соціальних послуг безробітному у разі поновлення його на роботі за рішенням суду;

незаконно виплачена безробітному сума забезпечення у разі неповідомлення про його прийняття на роботу;

незаконно отримана сума допомоги по частковому безробіттю.

Стаття 36. Права, обов'язки та відповідальність застрахованих осіб

1. Застраховані особи мають право брати участь в управлінні страхуванням на випадок безробіття через своїх представників відповідно до цього Закону.

Застраховані особи, яким виплачується забезпечення та надаються соціальні послуги за цим Законом, мають право на судовий захист своїх прав.

2. Застраховані особи, зареєстровані в установленому порядку як безробітні, зобов'язані своєчасно подавати відомості про обставини, що впливають на умови виплати їм забезпечення та надання соціальних послуг.

У разі виїзду особи, зареєстрованої в установленому порядку як безробітна, за межі України з метою працевлаштування чи здійснення іншої діяльності, спрямованої на отримання прибутку, така особа зобов'язана повідомити про це державну службу зайнятості. { Частина другу статті 36 доповнено абзацом другим згідно із Законом N 884-VI ([884-17](#)) від 15.01.2009 }

3. Сума виплаченого забезпечення та вартості наданих соціальних послуг застрахованій особі внаслідок умисного невиконання нею своїх обов'язків та зловживання ними стягується з цієї особи відповідно до законодавства України з моменту виникнення обставин, що впливають на умови виплати їй забезпечення та надання соціальних послуг.

У разі припинення професійної підготовки, перепідготовки або підвищення кваліфікації за направленням державної служби зайнятості без поважних причин або відмови працювати за одержаною професією (спеціальністю) із застрахованих осіб стягується сума витрат на професійну підготовку, перепідготовку або підвищення кваліфікації.

Якщо застрахована особа не здійснювала підприємницьку діяльність протягом шести календарних місяців з дня отримання допомоги по безробіттю одноразово для організації підприємницької діяльності (за винятком обставин, що унеможливають провадження підприємницької діяльності), виплачена сума коштів вважається використаною нею не за призначенням та підлягає поверненню в порядку, установленому центральними органами виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сферах трудових відносин, соціального захисту населення, державної податкової політики за погодженням з правлінням Фонду. { Частина третю статті 36 доповнено абзацом третім згідно із Законом N 107-VI ([107-17](#)) від 28.12.2007 - зміну визнано неконституційною згідно з Рішенням

4. Незастраховані особи, яким виплачується забезпечення та надаються соціальні послуги за цим Законом, виконують обов'язки та несуть відповідальність, так як і застраховані особи.

Стаття 37. Виплата недоодержаної суми матеріального забезпечення на випадок безробіття у разі смерті безробітного

1. Суми матеріального забезпечення на випадок безробіття, що належать безробітному відповідно до цього Закону і залишилися недоодержаними у зв'язку з його смертю, виплачуються непрацездатним особам, які перебували на утриманні померлого або мали на день його смерті право на одержання від нього утримання.

Такими непрацездатними особами є:

діти, які не досягли 18 років, учні та студенти (курсанти, слухачі, стажисти) очної форми навчання – до закінчення навчання, але не більш як до досягнення ними 23 років;

один із батьків або дружина (чоловік) померлого чи інший член сім'ї, якщо він не працює та доглядає дітей, братів, сестер або онуків померлого, які не досягли 8 років;

неповнолітні діти, на утримання яких померлий виплачував або був зобов'язаний виплачувати аліменти.

2. Батькам, дружині (чоловіку), а також членам сім'ї, які проживали разом з безробітним на день його смерті, сума недоодержаного матеріального забезпечення на випадок безробіття виплачується і в тому разі, якщо вони не належать до кола непрацездатних осіб, які перебували на утриманні померлого.

3. У разі звернення кількох осіб за належною до виплати сумою матеріального забезпечення на випадок безробіття вона ділиться між ними порівну.

4. Виплата здійснюється у разі, якщо звернення за належною до виплати сумою матеріального забезпечення на випадок безробіття надійшло не пізніше 6 місяців після смерті безробітного.

Стаття 38. Відповідальність за порушення цього Закону

1. Роботодавець несе відповідальність за:

порушення порядку використання коштів Фонду, несвоєчасне або неповне їх повернення;

несвоєчасне подання або неподання відомостей, встановлених цим Законом;

подання недостовірних відомостей про використання коштів Фонду.

2. За порушення порядку використання роботодавцем коштів Фонду накладається штраф у розмірі наданої Фондом суми, використаної з порушенням.

3. Своєчасно не сплачені фінансові санкції та адміністративні штрафи стягуються із страхувальника в дохід Фонду в порядку, встановленому законом.

{ Частина третя статті 38 із змінами, внесеними згідно із Законом N 3277-VI ([3277-17](#)) від 21.04.2011 }

4. Строк давності в разі стягнення штрафних санкцій, передбачених цим Законом та Законом України "Про зайнятість населення" ([803-12](#)), адміністративних штрафів, а також інших видів заборгованості перед Фондом не застосовується.

{ Частина четверта статті 38 в редакції Закону N 3277-VI ([3277-17](#)) від 21.04.2011 }

5. Право застосовувати фінансові санкції та накладати адміністративні штрафи від імені Фонду мають керівник центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері зайнятості населення та трудової міграції, його заступники, керівники територіальних органів та їх заступники.

{ Частина п'ята статті 38 із змінами, внесеними згідно із Законом N 5462-VI ([5462-17](#)) від 16.10.2012; в редакції Закону N 5067-VI ([5067-17](#)) від 05.07.2012 }

{ Стаття 38 із змінами, внесеними згідно із Законами N 3456-IV ([3456-15](#)) від 22.02.2006, N 799-VI ([799-17](#)) від 25.12.2008; в редакції Закону N 2464-VI ([2464-17](#)) від 08.07.2010 }

Стаття 39. Вирішення спорів

Спори, що виникають із правовідносин за цим Законом, вирішуються в судовому порядку.

Розділ VIII

ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності з 1 січня 2001 року, крім статей 24-26, рішення про введення яких приймається, виходячи з економічних можливостей держави, щорічно Верховною Радою України під час затвердження розміру страхових внесків.

2. До приведення законодавства України у відповідність із цим Законом закони та інші нормативно-правові акти застосовуються в частині, що не суперечить цьому Закону.

3. Установити, що:

функції виконавчої дирекції Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття, які здійснювалися органами державної служби зайнятості відповідно до цього Закону, починаючи з 2013 року покладаються на центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері зайнятості населення та трудової міграції, та його територіальні органи; { Абзац другий пункту 3 розділу VIII в редакції Закону N 5067-VI ([5067-17](#)) від 05.07.2012 }

Фонд загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття є правонаступником державного фонду сприяння зайнятості населення, що ліквідується;

організаційну роботу щодо формування першого правління Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття та наглядової ради, а також проведення їх перших засідань здійснює Український координаційний комітет сприяння зайнятості населення, створений відповідно до статті 17 Закону України "Про зайнятість населення".

{ Абзац п'ятий пункту 3 розділу VIII виключено на підставі Закону N 5067-VI (5067-17) від 05.07.2012 }

3-1. Установити, що громадянам, які проживають на території Автономної Республіки Крим та м. Севастополя, соціальні послуги та матеріальне забезпечення, передбачені цим Законом, здійснюються за рахунок коштів, які надходять від платників єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, розташованих на території Автономної Республіки Крим та м. Севастополя.

У разі виникнення дефіциту коштів для фінансування цих виплат такий дефіцит покривається за рахунок коштів бюджету Автономної Республіки Крим та бюджету м. Севастополя.

{ Розділ VIII доповнено пунктом 3-1 згідно із Законом N 1166-VII (1166-18) від 27.03.2014 }

4. Кабінету Міністрів України у шестимісячний строк з дня опублікування цього Закону:

підготувати і подати на розгляд Верховної Ради України пропозиції щодо приведення законів України у відповідність із цим Законом;

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

забезпечити прийняття актів, необхідних для реалізації цього Закону;

забезпечити приведення міністерствами, іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів у відповідність з цим Законом.

Президент України

Л.КУЧМА

м. Київ, 2 березня 2000 року
N 1533-III